

Holger K. Nielsens tale ved Socialistisk Folkepartis landsmøde

Taler

Holger K. Nielsen
Partiformand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

16. maj 2003

Sted

Odense

- 1 Når jeg er til møde ude i landet, hører jeg jævnligt den påstand, at vi på
venstrefløjen er nogle bedrevidende og mavesure pessimister. At vi altid finder
hår i suppen og at vi pr. intuition finder så mange problemer i alt nyt, at vi altid
foretrækker det gamle. At vi i virkeligheden ønsker samfundet af i går fremfor
5 det, som kommer i morgen. At vi har fjernet os fra almindelig folkelig
snusfornuft. At vi er blevet fejlfindere i stedet for stifindere.

Den opfattelse er naturligvis forkert. Sådan er vi ikke, men hvis det ikke desto
mindre er en opfattelse, der har bredt sig, må vi gøre noget ved det.

10

- For vores samfundsvision har altid bygget på optimisme, fremtidstro og
livskraft. At vi kan ændre tingene. At vi ikke holder fat i bagstræberisk nostalgi.
At vi tager de moderne udfordringer op og giver et positivt bud på, hvordan de
kan håndteres. At vi tager udgangspunkt i befolkningens drømme om et bedre
15 liv, og at vi giver politiske svar på disse drømme. At vi nok ser problemer, men at
vi fokuserer på løsninger. At vi er stifindere og ikke fejlfindere.

For det her samfund kan forandres, og det skal forandres.

- 20 Vel har vi problemer, men i alle problemer findes også positive muligheder.

- Mange mennesker er bekymrede for globaliseringen, og der er opstået en stærk
anti-globaliseringsbevægelse. Den bevægelse er vigtig, fordi den stædigt påpeger
de negative konsekvenser af en globalisering, der udelukkende styrker de
25 multinationale selskaber.

Men der er også positive muligheder i globaliseringen. Da vi stod 30.000
mennesker foran den amerikanske ambassade d. 15. februar og vendte os imod

30 de amerikanske krigsplaner, var det den største danske demonstration i mange, mange år. For os, der var med, var det stort. Men det var endnu større, at der samtidig - overalt i verden - var tilsvarende og større demonstrationer. Det var simpelthen lykkedes at skabe en global organisering imod den amerikanske krig.

35 Den organisering påvirkede!

Ikke George W. Bush og Anders Fogh - de er udenfor pædagogisk rækkevidde. Men den påvirkede en Gerhard Schröder og en Jaques Chirac til at stå fast på FN og en modstand imod krigen. Det var os, som stod foran den amerikanske
40 ambassade, der fik indflydelse på verdenspolitikken.

Kapitalen blev global for mange år siden. Opgaven er nu at globalisere den politiske kamp. Det kan gøres, hvis vi i fællesskab går i gang med opgaven.

45 EU-samarbejdet indeholder mange dårlige ting. Det er for bureaukratisk, for udemokratisk, for langt fra borgerne. Det tager for meget hensyn til virksomhederne og for lidt hensyn til mennesker og miljø. Landbrugspolitik er en direkte skandale. Men det er jo ikke skidt det hele. EU styres ikke efter naturlovene - det er også en kamplads, hvor der er muligheder. Hvis vi ellers er
50 stærke nok og i fællesskab slås for det, kan tingene ændres.

Med den seneste udvidelse giver det ikke længere mening at sondre mellem Europa og EU. EU er rammen for det europæiske samarbejde. Hvordan denne ramme udvikler sig, afhænger af de politiske styrkeforhold og den politiske
55 kamp.

Så er det vores opgave - som danske venstreorienterede - at gå ind og deltage i kampen. At skabe alliancer med ligesindede i andre EU-lande og skabe en progressiv udvikling i hele Europa. Det kan gøres, hvis vi i fællesskab går i gang
60 med opgaven.

Det danske samfund har masser af svagheder og problemer.

Arbejdsløsheden er stigende. Mere end en halv million mennesker er stødt
65 udenfor arbejdsmarkedet. Danmark er et udstødningssamfund. Den sociale arv er en levende realitet. Vi har en alt for høj dødelighed. Det står helt galt til med det danske grundvand.

70 Men vi ved jo samtidig, at Danmark også er et godt land. Et land med enorme muligheder. De økonomiske uligheder er faktisk mindre end i de fleste andre lande. Hvad der ikke mindst skyldes det velfærdssamfund, som er bygget op.

Vi har et bredt uddannelsessystem for hele befolkningen og ikke bare for en lille elite. Vi har en demokratisk kultur, hvor folk engagerer sig og deltager. Vi har i 75 årevis været i front, når det gælder grøn teknologi og alternativ energi.

Sammenlignet med andre lande har vi et godt samfund. Det skyldes ikke mindst en årelang indsats fra arbejderbevægelsen og venstrefløjen.

80

Men vi skal også være pinligt bevidste om, at den form for sammenligninger ikke kan bruges til ret meget af de mennesker, som faktisk har problemer. Eller af de, der føler utryghed og usikkerhed i forhold til en fremtid, der kan være svær at overskue.

85

Her skal vi have klare politiske bud, men også være rede til en ærlig dialog.

Vi skal tage udgangspunkt i menneskers hverdagserfaringer. Tage deres problemer og drømme alvorligt. Vi skal se problemerne nedefra. At gøre det, er 90 ikke det samme som plat populisme. For det skal siges lige så stærkt: SF må aldrig blive et populistisk parti, hvor vi ofrer vore principper og værdier for at komme folkelige stemninger i møde.

Her må vi tage klar afstand fra et socialdemokrati, som i øjeblikket er ved at ofre 95 fundamentale principper for at komme højrefløjen i møde. Anderledes kan man ikke fortolke den aktive socialdemokratiske støtte til en rockerlovgivning, som tilsidesætter grundlæggende retsprincipper. Eller et udspil på udlændingepolitikken, som bevidst er designet for at tilfredsstille højrefløjen. Eller den socialdemokratiske kovending omkring FN i genopbygningen af Irak.

100

Politik er at ville, sagde Olof Palme i sin tid. Politik er at ville forandringen.

Hvis man skal forandre, må man have nogle klare grundholdninger, som man aldrig går på kompromis med. Men man skal samtidig være i en løbende og åben 105 dialog med de mennesker, som skal skabe forandringen.

Vi kan skabe forandring i det danske samfund. Vi skal skabe forandring i det danske samfund. Vi kan gøre det, hvis vi i fællesskab går i gang med opgaven.

110

Den nuværende regering er meget ideologisk.

Vi skal være forbrugere i stedet for medborgere.

115 Fællesskaber skal afløses af markedsøkonomiske eksperimenter.

Det frie valg bliver valg mellem virksomheder på markedet.

Forsikrings-Danmark skal afløse velfærds-Danmark.

120

Vores vision er også en reformering af velfærdssamfundet, men det er på et fundamentalt andet grundlag.

125 Vi vil frihed og muligheder for den enkelte, men skal det give mening for alle, forudsætter det stærke fællesskaber.

Frihed kan ikke reduceres til at vælge på et marked.

130 Den arbejdsløse får da ikke mere frihed af, at man privatiserer arbejdsformidlingen, så hun kan vælge mellem forskellige vikarbureauer. Hun får frihed ved at der er et job til hende, og hvis der ikke er det, at hun så inddrages i et samarbejde med formidlingen.

135 Vi skal væk fra klientgørelsen. Vi skal opbygge et medborgersamfund med aktive mennesker, som har indflydelse og tager stilling. Vort alternativ til forsteninger i velfærdssamfundet er ikke markedsøkonomiske eksperimenter - det er en udvidelse af demokratiet. Så den enkelte kan blive kusk for sin egen tilværelse.

140 Anders Fogh gik i sin tid til valg på at bevare velfærdssamfundet. Hans hær af spindoktorer havde fundet ud af, at man ikke kan få magten, hvis man vil afvikle de velfærdsgoder, der er bygget op. Han løb ganske vist fra alt, hvad han tidligere havde sagt, og Nyrup måtte i valgkampen fortvivlet stå og rive sider ud af en gammel Anders Fogh-bog.

145 Anders Fogh vil ikke selv røre ved nedskæringer. Hvad gør man så, når

skattestoppet ikke desto mindre påtvinger nedskæringer? Man sender aben videre til kommuner og amter.

150 Det er uanstændigt. Det er fejlt.

Kommuner og amter er sat til at gøre det beskidte arbejde. Der er lagt så stramme rammer for deres økonomi, at de simpelthen er blevet tvunget til at gennemføre de nedskæringer, regeringen ikke selv vil tage ansvaret for.

155

Kommuneaftalerne fra sidste år var forfærdelige. Det oplæg, der ligger fra regeringen i år er direkte katastrofal. Den vækstramme på 0,5%, der tilbage efter skattereformen, dækker knap nok de automatiske udgiftsstigninger i kommuner og amter. Der vil ikke være plads til forbedringer i folkeskolen og i
160 børnepasningen. Og værst: Vi vil igen opleve massive nedskæringer i kommuner og amter.

Som det var tilfældet sidste år, vil det ikke mindst ramme de udsatte grupper. Handicappede vil blive ramt. Udsatte børn vil blive ramt.

165

Børnepsykiatrien vil blive ramt. De sociale kernepunkter i velfærdssamfundet bliver ramt af en politik, hvor regeringen fungerer som dommerne og kommuner og amter som bødlerne.

170 Vi ved, at der i KL er stærke overvejelser om man skal sige nej til en aftale på de præmisser. Vi siger følgende: Hvis regeringen vil lave asociale nedskæringer, må den selv tage ansvaret for dem. Derfor må KL for en gangs skyld stå fast, udvise anstændighed og sige nej til regeringens udspil.

175 Som nævnt er det ikke mindst børnene, som rammes af regeringens skattestop. I udkastet til udtalelse lægger vi op til større fokus på børnenes livsvilkår.

Det er vigtigt! Det er børnene, som er samfundets råstof. Det er børnene, som skal bygge videre på det, som vi har bygget op.

180

Mange børn har det godt i Danmark, men der er også mange, som har det skidt.

Ca. 60.000 danske børn lever i fattigdom. Det betyder, at deres muligheder for at leve det, som vi andre opfatter som et ordentligt børneliv, er stærkt begrænset.

De mærker det, når de får gaver til jul og fødselsdag. De deltager ikke i fritidsaktiviteter. De må melde afbud til sociale arrangementer, hvis det koster penge. De isolerer sig i forhold til deres kammerater. De er mere syge end deres jævnaldrende. De får sjældent en ordentlig uddannelse.

190

Den sociale arvelov er fortsat en levende realitet. Hvad siger den? Den siger, at forældrenes sociale situation i stor udstrækning overføres til børnenes sociale situation.

195 Naturligvis fungerer den ikke 100%. Vi er mange, som har fået en videregående uddannelse, selvom vore forældre ikke har haft én. Vi er mange, som trods alt lever under andre livsvilkår end vore forældre gjorde.

Men sammenhængen mellem forældrenes og børnenes sociale situation er
200 fortsat alt for tydelig.

Anders Fogh tog temaet op i sin åbningstale sidste år. På sin primitive
liberalistiske facon gjorde han det til et spørgsmål om, at man skulle kunne gå
fra at være bistandsklient til at være bankdirektør. Den amerikanske drøm i
205 danske gevandter. Hvis den enkelte gør en indsats, skal han nok klare sig
igennem.

Det er karakteristisk, at regeringen siden åbningstalen har været tavs som graven
om det her. Der er intet, jeg gentager: Intet sket!

210

Men lad os så tage Anders Fogh på ordet, og sige følgende: Kære statsminister,
du har rejst et vigtigt problem, du har ikke givet noget, der blot antydningvis
ligner svar på problemet. Burde vi så ikke sætte os sammen og få det her løst?

215 Eller lad os sige det lidt stærkere: Hvis du mener det, du sagde, alvorligt, bliver
du nødt til at indlede et samarbejde om at bryde op i den sociale arv.

Vi er villige til at gå i gang. Vi fik ved sidste valg 219.842 stemmer - de stemmer
skal naturligvis bruges til at påvirke udviklingen.

220

Hvad drejer det sig om?

Det drejer sig bl.a. om kvaliteten i børnepasningen. Vi har kæmpet hårdt for en

225 pasningsgaranti. Der er vi kommet langt, og vi skal nå det sidste stykke. Vi skal støtte alle forslag om takstnedsættelser og maksimale grænser for, hvor meget man skal betale for at få sit barn passet i en daginstitution. Men det er ikke nok, at vi bare ser på forældrenes behov - vi må også se på børnenes.

230 Der skal være plads og tid til børnene. Vi er imod burhøns, men vi er altså også imod burbørn.

Børn skal have rum. De skal have omsorg. De skal have udfordringer. Deres sprog skal stimuleres. De skal have muligheder for udfoldelse. Det forudsætter
235 kvalitet i børnepasningen. Og skal den sociale arv brydes, forudsætter det, at der allerede på et tidligt tidspunkt tages hånd om de børn, der har dårlige sociale vilkår. Det kræver ressourcer. Det kræver målrettethed.

Der blev for nylig offentliggjort en undersøgelse, som viser at pædagogernes tid
240 med børnene er faldet markant gennem årene. Det skyldes dels dårlige normeringer, dels at de render til møder meget af tiden.

Hvorfor gør de så det i stedet for at tage sig af børnene? Det gør de blandt andet, fordi de er blevet pålagt en masse af det bureaukratarbejde, som tidligere blev
245 varetaget af kommunernes forvaltning. Men her kunne man stille følgende spørgsmål: Er det monstro ikke den bedste udnyttelse af ressourcerne, at børnehavepædagogerne bruger tiden til det, de er bedst til og det de faktisk er uddannede til: Nemlig at tage sig af vore børn?

250 Naturligvis, og vi vil foreslå, at vi systematisk går i gang med at afbureaukratisere. Fjerne snærende bånd og bureaukratiske krinkelkroge med ét eneste formål: At der bliver taget bedre vare om vore børn. At de stimuleres, udfordres, udvikles. At de kan noget, tror på sig selv, er sociale, er kærlige. Kort sagt: At vi får nogle unger, hvor alle får muligheder i starten af deres liv.

255 Det drejer sig om kvalitet i folkeskolen. Vi er ikke med i det seneste folkeskoleforlig. Vi vil ikke spændes for en centralistisk vogn, der er fyldt med konservativt vraggods. Vi er derfor frit stillede i forhold til at udvikle ideer omkring fremtidens folkeskole. Det skal vi gøre.

260 Vi kunne jo starte med at spørge, hvilken skolegang vi ønsker for vore egne børn.

265 Vi ønsker, at de skal lære noget, have færdigheder. Men færdigheder er ikke bare et spørgsmål om terperi af staveord, det er også sociale færdigheder. Evnen til at samarbejde og til at skabe sociale netværk. Det er også et spørgsmål om kunstneriske og kreative færdigheder. Børnene skal bruge og udvikle deres krop.

270 Det hævdes sommertider, at vi på grund af det globaliserede videnssamfund skal lægge større vægt på traditionelle færdigheder, og vi får stukket den ene internationale undersøgelse i hovedet efter den anden, hvor vi kan se, at danske børn sakker agterud, når det drejer sig om læsefærdigheder, regnefærdigheder osv.

275 Den debat er totalt forskruet. Selvfølgelig skal børn lære noget, men i det moderne videnssamfund drejer det sig nok så meget om at man skal □lære at lære□. Man skal kunne omstille sig og udvikle netværk. Man skal være kreativ i et samfund, hvor kreativiteten bliver en stadig vigtigere produktivkraft.

280 Der er faktisk en række objektive begrundelser for det progressive skolesyn, vi står for. Men det er sådan set ikke det vigtige. Det vigtige er, at vi af hensyn til børnene skal gå en anden vej end de konservative kræfter.

285 Venstrefløjen har tidligere sat dagsordenen for den pædagogiske debat. Det skal vi i gang med igen.

Det kræver tid til det enkelte barn.

290 Det kræver en særskilt indsats for socialt dårligt stillede børn.

Det kræver gode lærere og et godt arbejdsmiljø. Lærerjobbet er ét af de vigtigste i vort samfund. Vi skal have lærere, der er stolte af deres arbejde, og ikke lærere som dukker nakken, fordi der i årevis er blevet rakket ned på dem.

295 Det kræver flere økonomiske ressourcer, bl.a. til nyt undervisningsmateriale.

Det kræver renoveringer af nedslidte bygninger.

300 Mange børn får en elendig mad. Pommes-fritter, burgere, slik, colaer er den væsentligste næring for alt for mange. Også det har social slagside. Det er derfor

305 vigtigt, at vi får madordninger i både børnehaven og i skolen. Vi vil forslå, at alle børn i løbet af 3 år hver dag tilbydes mindst ét sundt, nærende måltid i skolen og i børnehaven.

Skolemadordninger kan have fin sammenhæng med en mere spændende skoledag. Mange steder er spisefrikvarteret så kort, at mange ikke får spist deres mad. Hvorfor ikke give tid til, at børnene selv er med til at tilberede maden i
310 skolen, så de i alt fald i skolen får et mere bevidst forhold til sunde fødevarer?

Og hvorfor ikke tage tanken om skolen som lokalt kulturcenter mere alvorligt og give forældrene større muligheder for at arrangere fællesspisninger - bl.a. for at skabe netværk. En større ansvarlighed i forhold til skolen forudsætter, at vi
315 betragter skolen som vores skole. Den skal være en del af vores hverdag i stedet for en fjerntliggende fæstning.

Vi tager børnene alvorligt. Vi tager også deres rettigheder alvorligt. Vi kan være stolte over, at det var os, som fremførte kravet om, at det skal være ulovligt at
320 tæske sine børn. Vi skal tage disse rettigheder alvorligt. Det betyder også, at vi kraftigt må tage afstand, når visse især somaliske forældre sender deres piger til hjemlandet for at lade dem omskære. Der er ingen religiøse begrundelser for den kvindelige omskæring. Det er en barbarisk, middelalderlig kultur, som strider imod alt, hvad vi står for i forhold til børns og kvinders rettigheder.

325 Vi skal sætte større fokus på ligestillingen mellem mænd og kvinder. Mænd skal have bedre mulighed for at tage barselsorlov. Vi har endnu ikke fået ligeløn, og det er flovt, at det især halter i den offentlige sektor. Vi skal bekæmpe sexchikane, når den opstår - om det så er i forsvaret, politiet eller andre steder på
330 arbejdsmarkedet. Kvinder, som anmelder voldtægt, har fortsat enorme vanskeligheder i retssystemet. Den internationale handel med kvinder er en skændsel, som må have langt større international opmærksomhed.

Vi har altid stået for den sociale indignation. Taget stilling imod social
335 uretfærdighed. Kæmpet for større lighed. Denne sociale stillingtagen må vi aldrig give slip på. Hvis vi gør det, vil vi miste selve vores politiske sjæl, og det må vi ikke. SF er det sociale parti.

Vi oplever i øjeblikket en kraftig stigning i arbejdsløsheden. Det er jo interessant.
340 I 90'erne, hvor SF havde indflydelse på den økonomiske politik, faldt

arbejdsløsheden. Nu har vi fået en borgerlig regering, og den er begyndt at stige igen.

345 Og nok så slemt: Regeringen agter ikke at gøre en tøddel for at bekæmpe den stigende arbejdsløshed. Den har en naiv forestilling om, at hvis man blot sænker skatterne yderligere for et erhvervsliv, som i forvejen boltrer sig i skattehuller, skal det nok gå.

350 Den går ikke. Vi vil målrettet føre politik på, at arbejdsløsheden skal ned. Det er en katastrofe for de mennesker, det går ud over. Det er en katastrofe for et samfund, der har brug for, at mennesker laver noget, er i aktivitet.

355 Det drejer sig om mere boligbyggeri. Der er en kolossal mangel på boliger, som almindelige mennesker kan betale. Der er mangel på boliger til de unge. Vi kalder os et velfærdssamfund, men vi har hjemløse. Det drejer sig ikke kun om sutter, der lever på gaden. Det drejer sig også om mennesker, som bliver skilt, og som pludselig står i en umulig situation. Medmindre de da har så mange penge, at de kan komme ind på ejerboligmarkedet.

360 Danmark har i mange år været i front, når det gælder miljø og grøn politik. Blandt meget andet har det også skabt forskning, erhvervsudvikling og jobs. Denne position er regeringen ved at bombe tilbage. Den har opgivet alle klimamålsætninger for i stedet at købe varm luft i Rusland.

365 Det her er naturligvis uansvarligt i forhold til miljøet. Det er også dumt i forhold til beskæftigelsen. Vi vil gå i front med en plan for grøn beskæftigelse. Som omfatter forskning, investeringer i energiteknologi og vedvarende energi. Som skaber flere reelle jobs på hele det grønne område. Vi har tidligere arbejdet
370 tæt sammen med SID om skabelse af grønne jobs - det skal vi videreudvikle.

Regeringen har begået den dumhed at fjerne de kommunale servicejobs. Men de havde faktisk en vigtig funktion i forhold til mange, som ellers røg ud af arbejdsmarkedet - og de gav en bedre kommunal service.

375 Regeringen har fjernet hjemmeservice-ordningen - på et tidspunkt, hvor arbejdsløsheden stiger. Det fjerner grundlaget for et vigtigt jobmarked - og skaber mere sort arbejde. Det er bare tåbeligt.

Arbejdsløsheden rammer bredt. Den rammer mænd og kvinder, den rammer de ufaglærte og de faglærte, den rammer de højtuddannede. Alle har det til fælles, at de gerne vil være på et arbejdsmarked, som ikke har brug for dem. De er i et samfund, som ikke vil bruge de kvalifikationer, de kan tilbyde.

385

Vi har sagt det før, men lad det blive gentaget: Arbejdsløsheden er ikke en naturlov. Arbejdsløsheden kan bekæmpes, og den kan fjernes. Vi vil ikke acceptere, at mennesker er stødt udenfor arbejdsfællesskabet. Vi vil fjerne arbejdsløsheden.

390

Der er også i den sammenhæng brug for en stærk fagbevægelse. Op til landsmødet har der hos os selv kørt nogle rygter om, at vi vil svække det faglige arbejde. Det skal jeg afvise.

395

Der er brug for en stærk faglig venstrefløj. Den borgerlige regering vil fortsat fjerne eksklusivaftaler og knægte fagbevægelsen. Det nødvendiggør et modspil fra en aktiv fagbevægelse. Her spiller vi fortsat en vigtig rolle. Og vi vil fortsat være der. Sætte ting i gang. Opbygge netværk. Skabe faglig og politisk bevidsthed om at forandringer er nødvendige. Vi vil ikke svække, men styrke det faglige arbejde.

400

Miljøpolitikken er hos regeringen blevet til varm luft i Rusland. Med Bjørn Lomborg som talerør får vi nu at vide, at det hele går blændende, at alle miljøproblemer er vildt overdrevne, og at vi ellers bare kan tage det roligt.

405

Her er der brug for ansvarlighed. En grøn ansvarlighed, som tager alvorligt, at vi fortsat har problemer med vort miljø.

410

En sådan ansvarlighed er ikke det samme som pessimisme og sortsyn. For selvom der er problemer, er der faktisk også sket fremskridt. Det er da dejligt, at vi nu kan bade i Københavns havn. Odderen er kommet tilbage i Sønderjylland. Vedvarende energi dækker en stadig stigende del af vores energiforbrug.

415

Det er fint, men det er jo ikke kommet af sig selv. Det skyldes et vedvarende pres fra de grønne bevægelser og fra venstrefløj. Det kan vi som SF'ere tage en stor del af æren for.

Lad os derfor sige følgende: Ja, der er problemer med det globale miljø, men

420 disse problemer kan løses. Lad os erstatte de passiverende og pessimistiske dommedagsprofetier med aktiv og optimistisk handlen. Vi skal ikke reagere på de gigantiske problemer ved at synke ned i et dybt hul - vi skal op af hullet, tage livtag med den besværlige virkelighed og komme i gang.

425 Det drejer sig om en mere målrettet lovgivning. Lad mig tage et par eksempler.

Industrien markedsfører godt og vel 100.000 kemiske stoffer. Ca. 80.000 af disse kender vi ikke virkningerne af. De findes alle steder - i vores tøj, vore huse, biler, alle steder i omgivelserne. Ca. 20.000 af de kemiske stoffer er undersøgt,
430 men der er langt fra klarhed over, om de er skadelige eller ej. Her må vi stille krav om, at alle kemiske stoffer bliver undersøgt. Det er et stort arbejde, men det skal altså gøres - også derfor er det vanvittigt, når regeringen skærer ned på de ansatte, der skal stå for det arbejde. Vi skal stille krav om, at der sker en mærkning af alle farlige stoffer - også der, hvor der blot er mistanke. Vi må med
435 andre ord stille krav om, at forsigtighedsprincippet bruges overalt. Og når EU lader hensynet til varernes frie bevægelighed få højere prioritet end hensynet til miljøet, må vi protestere, når regeringen passivt og andægtigt bøjer sig for EU.

Det danske grundvand har store problemer. Der er ikke så meget af det, som vi
440 havde regnet med, og det bliver i stigende grad forurennet. Hvis der ikke sker noget, bliver vi nødt til at købe vand i flasker, som man gør i en række andre lande. Men det vil vi ikke finde os i. Rent vand fra vandhanen har i umindelige tider været et gode, alle mennesker har en ret til. Det gode skal vi fastholde. Derfor skal landbruget tvinges til at forurene mindre. Derfor skal vi have
445 mindre forurening fra de private haver. Hvis en haveejers vil vise sin velfriserede have frem for naboen eller svigermor, må han bruge næverne i stedet for at bruge pesticider. Derfor skal vi have en omlægning af den danske landbrugsproduktion, så den bliver mere bæredygtig. Derfor skal vi have rensset op i forurennet jord. Derfor skal vi have tætnet utætte kloakker. Det er en
450 kolossal opgave at redde grundvandet, men der er masser af beskæftigelse i det, og det er nødvendigt.

Men det er også et spørgsmål om vores livsstil. At vi ændrer den måde vi lever på i en mere bæredygtig retning.

455

Det her er ikke et spørgsmål om det vrangbillede, som det borgerlige hylekor forsøger at hæfte på os. At vi skal tilbage til stenalderen, bo i jordhuler, spise

460 gulerødder dagen lang og gå med bare fødder i sandalerne. Herregud - dem om det!

Vi skal ikke være et religiøst forsagelsesparti, hvor vi ovenfra på centralistisk facon dikterer en bestemt livsstil. Vi skal derimod i en ærlig samtale med befolkningen, om den måde vi nu lever på i øjeblikket, er den i ét og alt bedste.
465 Og udvikle en politik for større bæredygtighed. Og jeg er helt overbevist om, at vi har befolkningen med os. Der er mange undersøgelser, som viser at flertallet er opmærksomme på miljøet, og at de ønsker en stærk grøn politik.

Mange af os har bil. Vi føler, det er en nødvendighed, når vi selv skal
470 transporteres, når børnene skal hentes og bringes osv. Det er et personligt valg, og det er fuldstændigt reelt. Men fordi vi har en bil, kan vi jo godt se, at der er grænser for, hvor mange biler der kan køre rundt i byen uden at det bliver utåleligt. Vi kan godt se fordele i den kollektive trafik og derfor indse, at det må være billigere at bruge den kollektive trafik end at køre rundt i sin egen bil. Vi
475 kan godt se at det både er praktisk og sundt at bruge sin cykel, og at vi selv må tilskyndes til det så meget som muligt, hvad der blandt andet forudsætter nogle ordentlige cykelstier. Vi har ingen interesse i at flere bliver dræbt i trafikken, fordi hastigheden skal sættes op på motorvejene. Vi kan i det hele taget godt se det tåbelige i at bruge penge på motorveje fremfor at skabe større
480 trafiksikkerhed for børnene.

Ingen af os bryder os om grønne afgifter. Men vi ved jo godt, at vi ville svine med energien, hvis den var gratis. Når vi husker at lukke ned for varmen, slukke for lyset og lukke for vandhanen, så ved vi jo godt, at det spiller en rolle for os, at
485 det koster os penge, hvis vi ikke husker at gøre det. Derfor skal grønne afgifter fortsat være en vigtig del af vores miljøpolitik. Men det er indlysende, at grønne afgifter skal ses i sammenhæng med en fordelingspolitik, hvor lave indkomster bliver kompenseret.

490 Vi kan godt lide at spise god mad. Men god mad er jo ikke nødvendigvis store, fede bøffer og hamburgere. Det kan lige så vel være magert kød, pasta og grønsager. Den amerikanske måde at spise på, er dårlig for miljøet. Den italienske er langt bedre. Men er den italienske måde at spise på derfor dårlig?

495 Vi arbejder på det, vi kalder en "Plan Grønt Danmark", hvor vi i praksis vil vise, at det kan lade sig gøre at håndtere miljøproblemerne. Det kræver en indsats, ja.

Men det er muligt.

500 Det forudsætter så at vi får fjernet ethvert indtryk af, at vi er formynderiske, bedreviddende, fanatiske, arrogante og ufolkelige i vor miljøpolitik. Vi skal have befolkningen med os. Det kræver en åben og ærlig samtale, hvor vi ikke af taktiske grunde stikker noget under stolen. Men hvor vi på den anden side kommer i en reel dialog.

505

Vi står overfor store ressourceproblemer. Der vil ikke mindst blive mangel på vand og mangel på olie.

510 Den amerikanske krig i Irak handlede i høj grad om olie. Det kom Poul Nielson for skade at sige for nylig, og straks var hyænerne fra Pia Kærsgaard til folk i hans eget parti over ham. Det kunne hans partifæller bare ikke være bekendt. For han havde jo ret. Det er umuligt at adskille den amerikanske krigsførelse fra økonomiske interesser, herunder olieinteresser.

515 Irak-krigen er en del af en amerikansk verdensorden, som nu virkelig viser sit sande ansigt. Det er Bush-doktrinen for fuld udblæsning, hvor USA har tiltaget sig retten til forebyggende krigsførelse, når som helst og hvor som helst, man finder det nødvendigt af hensyn til amerikanske interesser.

520 Det er jo totalt uholdbart. Det er simpelthen utåleligt, at skæbnen for resten af verden skal lægges i hænderne på en amerikansk præsident, som fik under halvdelen af stemmerne og som har et mandat fra ca. 25% af de amerikanske vælgere.

525 Det betyder, at sikkerhedspolitikken kobles til den amerikanske militære tænkning.. Det var karakteristisk, at USA førte den militære krig i Irak ganske effektivt. Og ingen var jo på noget tidspunkt i tvivl om, at USA ville vinde krigen og vippe Saddam Hussein af pinden. Men da krigen var vundet, stod amerikanerne helt hjælpeløse. Jo, de beskyttede olieministeriet, men alt andet
530 endte i rent anarki.

USA er blevet en militær besættelsesmagt. Danmark er blevet en del af denne besættelse. Beslutningen om at sende danske soldater til Irak - både til krigen og til genopbygningen - uden et FN-mandat - er en fundamental ændring af dansk
535 udenrigspolitik. Den er udtryk for, at Danmark ikke længere anser FN som

krumtappen i den internationale orden.

540 Den socialdemokratiske politik er her dybt mystisk. Efter at partiet i lang tid ikke kunne finde ud af om man ville støtte krigsindsatsen, valgte partiet at sige nej - med den begrundelse at der manglede et FN-mandat. Godt nok. Men så hænger det jo slet ikke sammen, når socialdemokraterne drejer rundt på en tallerken og anser det for ligegyldigt, at genopbygningsstyrken ikke har et FN-mandat.

545 Som også Poul Nielson så rigtigt sagde, er det jo altafgørende, at det er FN, som står for genopbygningen af Irak.

550 Irak-krigen var oprindeligt begrundet i kampen imod terrorismen. Men det var umuligt at finde nogen sammenhæng mellem Irak og den internationale terrorisme. Det påpegede vi på et tidligt tidspunkt. Vi sagde, at når det gælder kampen imod terrorismen, er andre lande - f.eks. Saudi Arabien - langt mere relevante. Vi sagde, at krigen ville styrke - ikke svække - terrorismen.

555 Det tør antydes, at terrorbomben i Riyadh forleden dag har givet os ret. Hvornår kommer Vesten dog væk fra den dårskab, som ligger i at man bekæmper terrorismen med militære midler? Hvornår indser Vestens statsledere, at terrorismen kun kan bekæmpes, hvis vi får en retfærdig verdensorden med fremtidsmuligheder for alle på denne klode.

560 Det er hvad en ny sikkerhedspolitik skal handle om. Det er vores sikkerhedspolitik.

565 Under Irak-krigen blev vi jævnlgt stillet det spørgsmål, om vi da ikke ønskede at vælte Saddam Hussein? Om vi passivt vil se til, når diktatorer rundt omkring i verden massakrerer deres befolkninger?

570 Svaret er indlysende, men vi er nødt til at stille et modspørgsmål: Ønsker vi at fremme demokrati og menneskerettigheder gennem den permanente krig og tror vi, at et demokrati kan udvikles gennem militære interventioner ovenfra.

Vort svar på det spørgsmål er lige så klar. Det tror vi ikke på. Men må forholde os til, at kampen for demokrati og menneskerettigheder er global. Ud fra vore principper er det umuligt at forsvare en folkeret, hvor diktatorer har lov til stort

set hvad som helst - hvis bare det foregår bag landets egne grænser.

Det kan derfor være nødvendigt at intervenere i andre lande, men krigen må aldrig blive det normale. Der skal udarbejdes en plan for, hvordan det internationale samfund med ikke-militære midler kan afsætte diktatorer.
580 Hvordan vi kan styrke menneskerettighederne og udvikle demokratiet rundt omkring i verden.

Det er en opgave for FN, men det er også en opgave for EU.

585

I det ligger også et opgør med den dobbeltmoral, som har præget Vesten. De kemiske våben, der var begrundelsen for krigen i Irak, har Vesten selv leveret til Saddam Hussein. Fordi man kunne tjene penge på det, og fordi man havde brug for manden i det kyniske magtspil. Da Saddam Hussein gassede kurderne i
590 1988, var reaktionen et enkelt træk på skuldrene. Uffe Ellemann sagde, at det var ☐kedeligt☐. Ja, det tør antydes. Det var først da Saddam Hussein invaderede Kuwait og truede Vestens olie, at han blev et problem.

Lad os tage Rusland som et andet eksempel. Der er gjort store anstrengelser for
595 at forbedre forholdet til Rusland. Det er helt fint. Men prisen for det har været en reel accept af den russiske krigsførelse i Tjetjenien. Man ser gennem fingre med, at Putin er ansvarlig for massakrer, der har kostet i tusindvis af civile tjetjenere livet. Her må vi være der. Menneskerettigheder kan ikke gradbøjes. Vi skal kritisere overtrædelser af menneskerettigheder, helt uafhængigt af hvor det
600 foregår, om der er tale om stormagter eller nære venner.

Nogle vil hævde, at der her er tale om en moralsk og naiv udenrigspolitik. Rigtigt: Den er meget moralsk, og der er brug for moral i den internationale orden. Men den er ikke naiv. Tværtimod er denne ikke-militære
605 sikkerhedspolitik det eneste realistiske, hvis vi skal håndtere fremtidens konflikter.

Der skal skabes modspil til USA, og jeg kan ikke se andre muligheder end at det sker indenfor rammerne af EU. Under Irak-krisen var der europæiske lande,
610 som havde modet til at stå op imod det amerikanske overherredømme. Det fik Rumsfeld til at tale om det ☐gamle Europa☐. Men det forholder sig modsat. Der var tale om et nyt Europa, som markerede en ny selvstændighed i forhold til USA.

Den udvikling skal vi støtte. Ikke ved ukritisk at støtte alt, hvad der kommer fra andre europæiske lande. Men ved at tage EU alvorligt som en kampplads, hvor vi sammen med røde og grønne i andre lande går ind og sætter vores dagsorden. Som vi slås for at sætte dagsordenen her i Danmark. Vi skal slås for et europæisk projekt, der skaber civilisering, retfærdighed, lighed, demokrati og bæredygtighed - både på vort eget kontinent, men også globalt.

Men lad mig præcisere, at EU ikke skal være nogen militær supermagt. Vi hverken kan eller skal matche USA militært, men vi skal udvikle en egen europæisk profil med en ny, ikke-militær sikkerhedspolitik.

Vi skal tage Europa alvorligt. Vi er europæere, vi deler skæbne med andre på dette kontinent. Vi har allierede, vi kan slås sammen med. Vi har muligheder for at påvirke Europa. Vi skal påvirke Europa. Vi skal gå ind i vores tid.

630

Der har op til dette landsmøde været en del offentlig diskussion om vort parti. Overordnet skal vi være glade for, at der i offentligheden er så stor interesse om os. Der har været skrevet meget om uenigheder og splid. Det har jeg personligt taget helt roligt. Det er sådan set ret normalt og udtryk for, at vi i SF er et meget diskuterende parti.

635

Det skal vi fortsat være. Men det er vigtigt, at debatten handler om politik og ikke om personer. Det er vigtigt, at alle føler trang til at deltage i debatten, og at de føler sig trygge ved at gå ind i den. Vi skal modvirke enhver form for personlige magtkampe. Vi skal åbne vores debat, så også ikke-SF'ere kan deltage i den.

640

Målet for dette landsmøde og vort parti er skabe en stærk kraft til venstre i det danske samfund, som kan tage kampen op med højrefløjen. Kampen mellem venstre og højre eksisterer fortsat - den er hver dag en levende realitet. Men den er politisk. Den kræver politiske svar. Den kræver positive bud på, hvordan vi som SF'ere vil forandre det danske samfund. Den kræver et stærkt SF.

645

Kilde

Fra prof. Robert Klemmensens private samling

650

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

655

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/holger-k-nielsens-tale-ved-sfs-landsmoede-2003>

660

665

670

675

680

685

690